

BUTLLETÍ

DE LA

Institució Catalana d'Historia Natural

2.ª ÈPOCA

BARCELONA, DESEMBRE 1915

ANY XII — NÚM. 9

SUMARI: SECCIÓ OFICIAL: Sessió ordinària de 5 de Desembre de 1915.—Coleòpteros catalanes cazados durante el año 1915, por *Ricardo Zariquiey*.—El Pi Florit del bosc de «Can Vilar de Vallgorguina», per *Joaquim M.ª de Barnola*.—Lepidòpters nous per la fauna Catalana, per *Ignasi de Sagarra*.—Presència de la *Dialaga* en els voltants de Barcelona, per *Joan Rosals*.—Obituari, per *Mn. Marián Faura i Sans*.

SECCIÓ OFICIAL

SESSIÓ ORDINARIA DE 5 DE DESEMBRE DE 1915

Presidencia del Runt. P. Joaquim M.ª de Barnola, S. J.

President

Assisteixen els socis Srs. Calzado, Codina, Casanova, Ferrer i Vert, Ferrer i Dalmau, Folch (Joaquím), Folch (Manuel), Gallart, Maluquer (Joaquím), Maluquer (Salvador), Riera, Sagarra (Ignasi), Tomàs i Zariquiey.

DESPAIX ORDINARI

Després de llegida i aprobada l'acta de l'anterior sessió, el Secretari dóna compte de les següents comunicacions:

Comunicacions corporatives.—Del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria, invitant a la sessió inaugural del curs 1915-1916.

Aquesta mateixa entitat convida, en altra comunicació, a una reunió per a tractar de l'organització de la «Diada de la Llengua Catalana», que's celebrarà en desagravi de les ofenses que nostra parla nacional rebé al Parla-

ment. S'acorda que'l Secretari s'enteri dels acorts presos en l'esmentada reunió per a obrar en conseqüència.

Proposta de socis.—Els socis P. Barnola, Calzado i Zariquiey, presenten per a soci numerari a D. Francesc Morer i Ramón, estudiant de Medicina, que viu a la Rambla dels Estudis, 11, 1.er, i es dedica a Coleòpters.

El soci P. Barnola, Calzado i Margarit, presenten per a soci numerari a D. Josep Serra i Riera, estudiant, que viu a la Rambla de Catalunya, 33, 1.er, 2.ª i es dedica a Botànica i Entomologia.

Renovació de Concell Directiu.—El Sr. President diu que complint lo que's disposa en els estatuts de nostra entitat, deu procedir-se a la elecció dels individus que han de ocupar els càrrecs de Vis-president, Vis-secretari, Bibliotecari i 2.^{on} Conceller, en el bieni 1916-1918.

Atenent als assumptes que's gestionen actualment, s'acorda per unanimitat la reelecció dels càrrecs abans indicats, per a que la mateixa Junta pugui portar a bon terme la tasca començada. Al ensemps manifesta el Sr. Secretari, el pree del conceller don O. C. Rosset, desitjant se li nomeni un substitut ja que per ses ocupacions particulars no li és possible assistir a les reunions; prenent en consideració les raons aduïdes per tan distingit consoci es proposa per a substituir-lo, al Dr. Pius Font Quer.

Per aclamació queda el Concell Directiu constituït aixís:

President, Rvnt. P. Joaquím M.ª de Barnola, S. J.

Vis-President, D. Josep Maluquer i Nicolau.

Secretari, D. Joaquím Maluquer i Nicolau.

Vis-Secretari, D. Joaquím Folch i Girona.

Tresorer, D. Ascensi Codina.

Bibliotecari, D. Llorenç Tomàs.

Conservador del Museu, D. Ignasi de Sagarra i de Castellarnau.

Conceller, D. Felip Ferrer i Vert.

Conceller, Dr. Pius Font i Quer.

Baixa.—Per marxar de Barcelona i particulars ocupacions, se dona de baixa D. Enric Roig i Valls.

Necrologia.—D. Salvador Maluquer, al comunicar a la Institució la mort del eminent entomòleg provençal J. H. Fabre, llegeix una nota biogràfica que s'acorda publicar en nostre Butlletí.

COMUNICACIONS CIENTÍFIQUES

Coleòpters catalans.—El Sr. Zariquiey, llegeix una llista de coleòpters per ell recullits el present any, en diverses localitats catalanes, i en la que hi han especies verament interessants.

Sobre el cicle evolutiu de la *Pieris Brassicae* L. (Lepid.).—El Sr. Ferrer i Vert mostra algunes parelles d'aquest lepidòpter cassades a la primera desena del passat Novembre a les hortes de la montanya de Montjuich.

Fa remarcar que aquesta tercera generació es ben abundosa i presenta particularment caràcters de la generació ivernal com sol passar en altres lepidòpters de la mateixa família. El Sr. Sagarra afegí com a corroboració de lo dit pel Sr. Ferrer, que als voltants de Barcelona ell havia recullit la tercera generació dels *Pieris manni* Mayer, *Pieris daplidice* L. i *Euchloë belia occidentalis* Verity, representant una forma morfològicament intermitja entre les dues generacions ordinaries, si be s'hi manifesten marcadament alguns caràcters de la generació ivernal.

Alguns lepidòpters típics del Alt Pirineu.—El Sr. Sagarra mostra un bon nombre de lepidòpters, en sa majoria diurns, procedents de St. Joan del Erm, com a resultat de l'estudi que ha fet d'aquella encontrada pirinenca. Entre les formes presentades hi ha l'*Argynnis selene* Schiff, *A. euphrosyne* L., *Melanargia japygia* var. *cleante* B., *Erebia epiphron* var. *pyrenaica* H.S., *E. stygne* var. *hispanica* Chap., *E. evias* var. *pyrenaica* Stgr., *E. tyndarus* var. *cassioides*, *Chrysophanus virgaureae* L., *Ch. hippothoë* var. *eurybia* O., *Zygaena purpuralis* Brunn, etc., i moltes d'altres no citades o poc conegudes a Catalunya.

Sobre l'*Pthoa hispanica* (Ortop.).—El Sr. President presenta un exemplar de *Pthoa hispanica*, Boliv., (ortòpter), femella, que com els fàsmits, a qual família pertany, no fa ooteca, al posar els ous. Ademés de la particularitat del *mimetisme*, amb que's defensa dels aucells, pels que sembla ésser molt bon àpat, té la de reproduir-se per partenogènesis. Recorda que anys enrera havia obtingut individus partenogenètics fins a quatre generacions consecutives, i ademés pogué observar que tots els nascuts d'aquesta forma eren femelles. Havent trovat aquest exemplar, casualment, els primers jorns del prop-passat Novembre, el guardà posant-li una branca de *tei* (*Daphne gnidium*, L.), que menjen amb preferència. Prò la bestiola, que ja estava madura, no'n tastà gens, sols anà posant ous fins a 34, i als vuit dies de reclusió va morir. Ensenyà els ous que son elipsoidals, de color negra amb puntuació molt fina en la seva superfície o corion, i amb el micropil força gran, voltat d'un rafe proporcionalment enlairat. Els conservarà per a fer noves observacions, que comunicarà a l'Institució, poguent, cas d'anar-li bé les críes, oferir-ne als socis que desitgin fer experiències.

També participa haver trovat a Sarrià, el *Cebrio Fabricii*, Leach., femella, després de la forta pluja del 20 de Novembre, (es recolliren en el pluviòmetre 50 mm.), de la manera que explica en Cuní, això és, traient l'abdòmen de son cau en espera d'algún mascle.

Nota herpetològica.—D. Joaquim Maluquer llegeix una comunicació molt interessant sobre els Reptils i Batracis per ell observats als voltants de Figueres i en altres excursions fetes el passat istiu. Aquest estudi té molta importància per el coneixement de la fauna herpetològica de la part oriental de Catalunya, tant per la quantitat de les espècies observades com per haver-n'hi algunes quina presència en nostra fauna es considerava duptosa.

Comunicació coleopterològica.—El Sr. Ferrer i Vert manifesta que entre els coleòpters citats per el consoci Sr. Codina en la passada sessió de Novembre, com a nous per a la fauna catalana, hi figura *Girinus urinator*, Ill., que ja havia sigut citat per el Sr. Cuni i Martorell l'any 1879 al donar compte d'una excursió a Arbucies, i posteriorment, l'any 1888 en son treball «Insectos de los alrededores de Barcelona»; aquesta especie és bastant comú figurant en casi totes les col·leccions d'insectes catalans. Apropòsit dels *Girinus*, presenta un exemplar de *G. elongatus*, Aub., agafat al Pla del Llobregat 1905, especie poc coneguda o nova en nostra regió.

Hemipters nous per a nostra fauna.—També lleigeig el mateix senyor una llista d'hemipters entre els que hi figuren les següents especies que creu noves per a Catalunya: *Oncocephalus notatus*, Ramb., casat a Sant Pere de Ribes i *Ploiaria domestica*, Scop., trobat a les habitacions de varies cases de la part antiga de nostra ciutat. D'aquestes especies en presenta tres exemplars vius que vé criant en cautivitat des de fa uns quants mesos. En la mateixa llista es citen les xinxes *Cimex hirundinis*, Jenyns, procedents d'uns nius d'orenetes a Mollet del Vallés i *Cimex columbarius*, Jenyns, dels colomars de la ciutat.

Donatiu per al Museu.—D. Ignasi de Sagarra dona amb destí al Museu, un exemplar de la estrigida *Asio accipitrinus*, Pall., cassat darrerament a Santa Coloma de Gramanent.

S'aixeca la sessió a les 12'35 minuts.

Coleópteros catalanes cazados durante el año 1915

POR

RICARDO ZARIQUIEY

Tengo el gusto de presentar hoy a los señores consocios una primera lista de parte de lo que he cazado durante el corriente año y a la que creo juzgarán con algún interés por contener entre otras, especies tan interesantes como el *Amorphocephalus coronatus* Grm. Encontrarán en ella también ejemplares pendientes todavía de ulterior clasificación como *Reicheia* sp? de Vallvidrera, *Scotodipnus* sp? de